XV. évfolyam. Celldömölk, (Kisczell) 1913. április 13. 15. szám.

KEMENESVIDÉK

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“) Megjelenik minden vasárnap. („KISCZELL és VIDÉKE“)

Előfizetési ár:
Egy évre 5 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Fél évre 4 „ | Egyes szám ára — . 20 „
Tanitóknak és jegyzőknek egy évre 8 kor., félévre 3 kor.
Sz kesz ő[illegible] megjelenik: szerdán és pénteken

Felelős szerkesztő:
Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömölk. Dömölki-utca, Gombás ház — Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és özv. Zsigmond Istvánné könyvkereskedése

A magánhivatalnokok szervezkedése.

Az a nagy szocialis átalakulás, a mely az utóbbi évtizedekben az egész müveit vilagban az összes néprétegeket megmozgatta, a bérmunkásoktól eljutott végre a müvelt közeposztály legkevésbbé független és leginkább lekötött rendjéhez, a magánhivatalnokokhoz is. Az utóbbi év kben Németországban és Ausztriában nagy agitacio indult meg a magánhivatalnokok szociális helyzetének javitása érdekében és ez az agitáció hosszas erőfeszitesek utan elerte azt, hogy a törvényhozas a hivatalnoki kar gazdasági helyzetet többe-kevésbbé megfelelő törvényekkel megjavitotta.

Mint mint minden szociális mozgalom, ugy ez is legutóbb jára erkezett el hazánkba. A demokratikus haladas elvének terfoglalasával együtt mozdult meg a magyar hivatalnoki kar. Az ujságolvasó közönség a legutóbbi napokban igen gyakran értesülhetett a maganhivatalnokok ujabb és ujabb győzelmerol. A szervezkedes mind nagyobb eredmenyeket mutat fel és a legközelebbi jövöben remélhető az is, hogy a magyar hivatalnoki kar mindazokat az elönyöket meg fogja szerezni, a mikben a nemet es osztrák magánhivatalnokok a törvényhozások jóvoltából részesültek. A magyar szervezkedésnek azonban legfőbb hibája a teljes és szoros centralizálás.

A régebbi és ujonnan alakult országos szervezetek eddig nagyobb részt a fővárosi tisztviselői karral foglalkoztak. A szervezkedést azonban ki kell terjeszteni a vidékre is. A vidéket, a melyet eddig nagyobbárra figyelmen kivül hagytak, kitartó munkával sokkal erősebben és határozottabban lehet megszervezni, mint a fővárost. A vidéki hivatalnoki kar elhanyagoltan és szervezetlenül áll szemben a vidéki intézetekkel és munkaadókkal. Városonként, vagy kerületenként kell a vidéki hivatalnoki kart szervezni és pedig nemcsak gazdasagi, hanem polit kai értelemben is. A mint a szocialdemokrata párt — ez ideig ugyan eredménytelenül — a politikai mozgalmakban is tömörül, ugy kell a hivatalnoki kart is tömöriteni. A szociáldemokrata part szervezése felett annyiban lesz előnyben egy megszervezendő hivatalnoki kar, illetve hivatalnoki párt, a mennyiben a hivatalnokok nagyobb resze aktiv és passziv szavazati joggal már bir. Egy megszervezett hivatalnoki osztály minden vidéki kerületben elég tekintelyes számu lehet arra, hogy csak olyan jelölt megvalasztásához járuljon hozzá, a ki a hivatalnoki kar érdekeit is figyelemre méltatja.

A német és osztrak hivatalnoki kar szervezkedése és különösen elért eredményei ugyanarra az időre esnek, a mikor az általános választójog elve felhangzott, illetve diadalra jutott. A mai parlament, még ha megertene is a hivatalnokok szervezkedésének, kivánságainak és követeleseinek jogosságát, épen a munkaadokkal, illetve az intezetekkel valo szoros kapcsolata es azokkal kongruens anyagi erdekei miatt, feltetlenül vonakodik a tisztviselok érdekeinek megfelelő és igen sokszor az intezetek anyagi érdekeibe ütköző torvényeket hozni és reformokat megvalósitani.

Az ételmérgezés.

Az ételmérgezés gyakran veszedelmezteti egeszségünket. Nem azokrol az ételmergezesekről lesz itt szó, a melyeket olyan anyagok okoznak, a melyekrol elore tudjuk, hogy ártalmasak, mint peldaul a merges gomba, az ópium, a szeszes italok és a többi, hanem azokrol, a melyeknek elvezete utan rendszerint mergezési tünetek nem mutatkoznak.

Gyomrunk emésztőképessége sok esetben megved bennünket fertozesek ellen, csakhogy mégsem képes minden ártalmas bacillust, a mely gyomrunkba került, elpusztitani. Igaz, hogy szerep jut az ellenalló képességnek is, mert megeshetik, hogy nagyobb társaság egy és ugyanabból az ételből eszik és csak egy-két ember betegszik meg tőle. A rothadás baktériumaval szemben nagyobb ellenállast fejthetünk ki. Hányan szeretik peldaul a napokig rothahásnak kitett hust vagy tulsagosan erett, tehát rothadó állapotban levő sajtot és csak aránylag ritkan történik baj Veszedelemmel jár a kolbaszmérgezes, a melynek bacillusa (bacillus botulinus) nemcsak rosszulletet, hanem neha halált is okoz. Halhusa, valamint az osztriga is okozhat halállal

Fehér Zsuzsi.

Irta: Kondoros Gáspár.

A kuriai biró ranggal nyugalmazott törvényszéki elnök Szaky Ernő beszelte el ezt a történetet. Az öreg ur, mint megyei esküdt kezdte meg a hivatalos pályát és sok érdekes emléket őrzött meg a kriminális zivatarokkal sürü pandurvilágból.

— Az a Fehér Zsuzsi — igy beszélte el az öreg biró, — Udvariból való parasztlany volt. Magas, barna, ringo járasu hires személy, ki ugyan nem sütötte le szemét, ha rá néztek, mikor bársony-puruszlikban, suhogó selyemszoknyában és formas lábához feszülő piros csizmában (még akkor nemcsak a szinpadon viseltek) végiglépegetett a gyalogjárónak szolgáló kettős padlon.

Aztán valami különös büszkeség lakott ebben a kétségtelenül cédaéletü parasztszépségben. Az apja még jobbágy volt robotolni járt. ő meg ha uriemberrel talalkozott, csak ugy köszönt neki, mintha azt mondana: köszönök de csak eppen illendőseg okaért.

A késöb felvett bünügyi aktából tudom, hogy árva leány volt s egyedül lakott nagynenjével a folyóparti kis zsellerházban. Hogy miból telelett selyemre, bársonyra, piros csizmara, az sem volt titok. Cserjes Feri volt a szeretője, a ki nem dehette el feleségül, mert akoriban épen bujdoso betyáréletet folytatott.

Ez a Cserjes Feri veszedelmes indulatu fickó volt. Ki sem a maga, sem a mas életéből nem csinalt nagy kazust. A betyarsaga is ugy kezdődött, hogy agyon akarta lőni az ispánt. Az ispán valami csekelység miatt végigvagott az ostorral, Cserjes Feri dühödten a csőszházba szaladt, lekapott a falról egy puskát és tiz lépésről rásütötte az ispánra.

Szerencse hogy nem találta. Az az jobban mondva, nem is talalhatta, mert a csőszpuskában — mint később a tárgyaláson kiderült — csak fojtas volt, az is csak varjuk ijesztegetése céljából.

A bün lajstrom egyébként sovány volt: egy sereg birka, sertés, néhány tinó és ló elhajtása. Azt hiszem, a pandurok nem is nagyon törték magukat utana, hogy kezrekeritsék.

A torvajtasokat is leginkább azért követte el, hogy pénzelhesse szeretőjét, a szép Fehér Zsuzsit. Mert ez a paraszt kokott épp oly keveset törődött azzal, hogy romlásba sodorja imádóját, mint társnői a magasabb kulturrétegekben

Egyszer aztán hire járt, hogy Fehér kiadta Cserjes Ferinek az utat. Egyebet is tett: ő adta pandurkezre szeretőjét. Mikor Cserjes Ferit a Fehér Zsuzsi portáján vasra verték, a vad, féktelen indulatu ember még egyszer odaszólt a hűtelen, aruló nőhöz:

— Mert tetted ezt velem Zsuzsi? — kérdezte szikrázó szemmel.

A válasz kurta volt.

— Azért mert nem köllesz!

Azzal hátat forditott és bement a pitvarba.

Cserjes Feri fölött nemsokára törvényt ültünk Mint jegyző vettem részt a tárgyaláson, melyen igen enyhe itéletet hoztunk. Mindössze

Kóser

éttermemben minden időben a legjobban és legolcsóbban lehet étkezni

Naponta friss virstli és kolbászáru, reggeli és ozsona-kávé

Bankettek és lakodalmak rendezését jutányos áron elfogadom.

HUNGARIA ált. biztosító r.-t.

(Részvenytőke 6.000.000 kor. Szervezési alap 1.200,000 korona.)

KERÜLETI ÜGYNÖKSÉGE GRÜNFELD JULÓPNÉL

A társaság kartelen kivül áll és az élet, tüz, baleset, szavatossági, betöréses-lopás elleni, üveg jég és állatbiztositási ágazatokat miveli

Olcsó dijak! Modern feltételek Kartelen kivül!

Celldömölk, Sági-utca 2. szám.

járó fertőzést, az utóbbi különösen akkor, ha hosszabb ideig fertőzött vizben volt. Egyes ritka esetekben ételmérgezést idézhet elő a hus-konserv is. Ütés következtében megsérülhet a bádogköpenyege, talán csak tüszurásnyi helyen, a melyen keresztül betegséget okozó bacillus hatolhat az ételbe. Mentül régibb a konzerv, annál nagyobb a valószinüsége annak, hogy bádogja megsérüljön. Órizkednünk kell attól a konzervtől is, a melynek bádogja az ételben képződött rothadási gázok következtében kidomborodik.

A husmérgezés ellen nem nehéz a védekezés, melynek egyik módja a hatósági ellenőrzés (vágóhid, állatorvosi felügyelet), a mely annyira-mennyire megvéd bennünket a hus betegitő hatása ellen. A másik módja a védekezésnek abban áll, hogy a hust, illetőleg az állat egyes szerveit (tüdő, máj, vese, velő) nagyobb hőfoknak tesszük ki, azaz főzésnek, sütésnek, párolásnak vetjük alá. Ezzel elpusztithatjuk a fertőző csirákat. Tekintettel arra, hogy a nyers, illetőleg angolosan készitett hus fertőzést okozhat, legjobb ha ezt asztalunkról számüzzük. A husmérgezés kikerülésében sokszor segitségünkre van szaglási szervünk. De miután az érzékszervünk nem egészen megbizható, célszerü, hogy a gyanus életből vagy semmit, vagy csak keveset eszünk. Ezért ne együnk — különösen nyáron — sok hideg hust és tartózkodjunk sok szardinia élvezetétől is.

Tej is idézhet elő betegséget. Vagy azért, mert beteg állattól származik, vagy azért mert mert piszkosan kezelték. Esetleg fertőzött vizzel hamisitották. Ezért kell a tejet jól fölforralni.

Itt meg kell még emlékeznünk egy mérgezésről, a melynek okat egész biztossággal nem tudják meghatározni, ez a vanilia-fagylalttal való mérgezés. Igen valószinü, hogy ez nem más mint tejmérgezés; csakhogy az a feltünő, hogy más oly fagylalt, a melyet szintén tej és tejszinből készitenek mint a csokoládé- és mogyoró-fagylalt, ilyen mérgezést nem okoz.

Vizet oly helyen ne igyunk, a hol tifusz van. Az ily helyről származó vizet föl kell forralni, hogy igy elpusztithassuk a benne levő betegségi csirákat. A gyanus vizzel is igy kell bánnunk.

A jég nem öl meg minden bacillust. Tehát fertőzött lehet a jég is; az ilyen jég fertőzi azt az etelt, a mely vele közvetlenül érintkezik. Ezért vigyázni kell a hatóságnak arra, hogy a jégkereskedők honnan szerzik be a jeget.

Ne higyjük, hogy a szénsav megöli a tifuszbacullust. A szénsav erre nem képes, a miről a higienikusok előtt ismert manizi tifusz járvány, a melyet fertőzött vizből készitett szódaviz okozott, tesz tanéságot. A hol nincs megbizható ivóviz, ott vagy forralt vizet igyunk, vagy ásványvizet; az utóbbit csak akkor, ha a palackot előttünk bontották fel.

A növényi élermérgezések között a leggyakoribb a gombamérgezés. Vagy merges gombát hoztak a konyhába és ezt használták föl, vagy pedig ehetőt, a melynek állománya rothadásnak indult; az ilyen gomba ehető is volt es egészséges is és elkészitése után néhány órával fogyasztják el a gombás etelt. E néhány óra alatt is képződhettek mérges anyagok, a melyektől megbetegülhetünk. Meg kell jegyeznünk, hogy egyes gombafajok vizben való főzés közben elveszitik mérgező hatásukat; csakhogy ezt a vizet nem szabad fölhasználnunk, hanem ki kell öntenünk. A fővárosokban is, ahol pedig a vásárcsarnokokban ellenőrzik a gombák eladását, elég gyakori a gombamérgezés. Az önkéntes mentők gombamérgezés eseten gyomormosást alkalmaznak; addig is ajanlatos a hanytatás, ha pedig a gyomor már üres, keserüvizet kell a beteggel itatni.

Sokkal ritkábban okoz bajt a burgonya, a mely tudvalevzen a mérges solanaceak családjába tartozik. Mi könnyen megfosztjuk a burgonyát mérgező hatásától, amennyiben lehámozzuk, mossuk és főzzük vagy sütjük. De azért mégis okozhat mérgezést, ha tudniillik a csiráját nem vágják ki a burgonya testéből. A csirában és a csira közelében mérges anyagot találtak: a szolamist.

Lisztmérgezés nálunk alig fordul elő. A malomtecnika az utóbbi évtizedekben annyira fejiődött, hogy a mérges magvak lisztje nem kerülhet a lisztünkbe. A mérges magvakat (konkoly, vadóc stb.) a malomban alaposan kirostálják. Ide számithatjuk a szinten mérges anyarozst is, a mely egy gomba képződménye. Hazánk több vidékén mutatkozik a pellagra is, a melyet néha a romlott kukorica élvezete okoz.

Ágybavizelés! Azonnali megszüntetése!
A kor és nemi adatok közlése ellenében felvilágositást ingyen nyujt: Pfaller Georg Nürnberg K64 (Bajorország)

HIREK

— **Személyi hir.** *Hajdu* Tibor dr. pannonhalmi főapat kedden este városunkba érkezett a helybeli bencesrendház látogatasára. Másnap Kőszegre utazott. — *Kuliszéki* Ernő kir. tanacsos-tanfelügyelő szerdán este érkezett városunkba, másnap a mersei közs. isk. tanitó választáson elnököt, majd a helybeli iskolákat latogatta meg. Este visszautazott Szombathelyre. Itt tartozkodása alatt a bencésszékháznak volt szivesen latott vendége.

— **Hymen.** *Varga* Balázs a mosonszentmiklosi szövetkezet üzletvezetője, eljegyezte magának néhai Takacs György helybeli tekintélyes lisztkereskedő kedves nevelt leányát, Mariskát. (Minden külön értesités helyett).

— **Április 11.** Az 1848. évi törvények szentesitésének evfordulóján a helybeli apátsági templomban d. e. hivatalos isteni szolgálat volt, melyen a mindket rendbeli kath. tanulóifjuságon kivül az egyes hivatalok is képviselve voltak.

— **Megjutalmazott ügyvéd.** Az alispáni hivatalhoz érkezett belügyminiszteri rovat szerint a vármegyeben a rendori büntető ügyosztalynál az 1912. evi ügyészi teendők ellátása körül kifejtett tevékenységert több ügyvéd nyert jutalmat; köztük *Pleinits* Ferenc dr. celldömölki ügyvéd is.

— **Államsegély.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter Varsező község közlegelőjének javitási munkalataira 730 K államsegélyt engedélyezett

† **Brunner Ferenc dr.** Vasárnap este az a megdöbbentő hir jarta be a várost, hogy *Brunner* Ferenc dr. ügyvéd, törv. hatosági bizotts. tag. stb. meghalt. Regota betegeskedett, legutóbb tengeri fürdőn is heteket töltött, onnan mint labadozót bocsatották haza. Itthon azonban szinten nem talált enyhülést a leggondosabb ápolás dacara sem s bar nem volt váratlan bekövetkezett halála, mégis megilletődve fogadta mindenki a megdöbbentő hirt. Halalát özvegyén, három kis árváján kivül nagyszámu rokonsag, jóbarát, tisztelő gyászolja. Temetésén nemcsak a helybeli de a vidéki, sőt a varmegyei intelligentia is nagy szamban volt képviselve. A városházán, kir járásbiróságon, hol ügyészségi megbizott volt, a helybeli kaszinón gyászlobogó volt kitüzve. Halaláról a következő gyászjelentés adatott ki: Özv. Brunner Ferencne sz. Remete Irén ugy a maga, mint gyermekei Brunner Feri, Aurél és Marianna és az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szivvel tudatja, hogy szeretett jó férje, a legjobb apa Brunner Ferenc ügyvéd, Vasvármegye törvenyhatósági bizottságának tagja rövid szenvedés után f. évi ápr. hó 6 án délután 6³/₄ órakor életének 41-ik, boldog hazasságának 13 ik évében elóunyt. A megboldogul földi maradvanya f. évi aprilis hó 8 án d. u. 4-kor fog a gyászházból a celldömölki sirkertben a róm. kath. egyház szertartasai szerint a családi sirboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 9-en d. e. fel 8-kor fog az apátsági templomban az Urnak bemutattatni. Celldömölk, 1913 évi ápr. hó 6-án. A szeretet angyala őrködjék a drága halott porai felett! — Halála alkalmaból gyászjelentést adott ki a Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank is, melynek a megboldogult éveken at igazgatósági tagja volt.

— **Halálos szerencsétlenségnek** volt okozója kedden *Mikes* János gróf megyéspüspök autója a zalaegerszegi országuton. Egervarnal a püspöki autótól, melyben a megyéspüspök ült s Zalaegerszegre volt menendő megijedtek *Solymosy* Ödön báró lovai, melyeket *Nagy* István kocsis hajtott. A kocsis leesett s halva maradt az országuton. A hatóságok a vizsgálatot megindították.

— **Nem magyarositott, fegyelmit kapott.** *Kuliszéky* Ernő tanfelügyelő jelentest tett a közigazgatási bizottság ülésen, hogy *Kuns* György magashegyi állami iskolai tanitó 25 évi szolgálata ellenére nem tudott magyarositani és a faluban egy gyermek sem tud magyarul, a ki az ő iskolajából került ki. A tanfelügyelő ezért fegyelmi eljárás meginditasát kerte a tanitó ellen, a mit *Ernuszt* József dr. volt főispán is pártolt, mire a közigazgatási bizottság elfogadta a tanfelügyelő inditványát

— **Uj evangélikus egyházmegyei felügyelő.** A kemenesaljai evangélikus egyházmegyében a felügyelői állást *Berzsenyi* Jenő dr. volt orsz. képviselőnek egyházkerületi felügyelővé történt megválasztása miatt betöltésre vár. Az egyházmegye gyülekezete egyhangulag *Ostffy* Lajos dr. orsz. képviselő mellett foglalt állást.

---

harmadfélesztendei börtönre iteltük, mit becsületesen, zugolódás nélkül leült az utolsó napig. Még akkor nem volt meg a feltételes szabadság intezménye. A kit életfogytiglanra iteltek, az nem került soha haza.

Fehér Zsuzsi pedig azonközben menyasszony lett. Nem is hat, hanem harminchat ökrö-gazda kinálkozott férjül neki, névszerint Csaba Kis Mihály.

A vőlegény három szesszió földnek volt az ura, a mi egész kis paraszt latifundium, a mellett javakorbeli, hájbs özvegyember volt. A lakodalomnak épp abban az időben kellett volna meglenni, mikor Cserjes Ferkó szabadult.

Sokan hitték, főleg a megyeháznál, hogy az a vad indulatu ember, kit az a nő oly csufosan megbántott, kegyetlen boszut fog rajta állani. Arról is esett szó, hogy talán fegyveres asszisztenciát kellene Fehér Zsuzsinak adni, hogy az az ember valahogy kárt ne tegyen benne.

A csendbiztos fel is ajanlotta neki védelmet Fehér Zsuzsi kinevette vele.

— Micsoda? Hogy engem pandurok strázsáljanak, aztán ne legyen nyugtom tőlük? Azt minek? Nem félek én Feritől, tegnap is közel találkoztam vele.

— Aztán mit szólt? — tudakolta a csendbiztos.

Aszonta, hogy „jónapot Zsuzsi!“
— Semmi egyebet?
— Nem elég a? Mit tudjon egyebet mondani? hiszen széjjelkülönböztünk?
A csendbiztos még aznap szóba ereszkedett Cserjes Ferivel is.

— Mi hir a Zsuzsiról? — kérdezte.
— Ugy hallik, hogy férjhez megy.
— Nem bánod?
— Bánja a fene, — mondotta a legény őszintén.

— Bizony, öcsém — mondotta a csendőrbiztos — mi azt hittük, hogy legalább is agyonütöd.

— Üsse agyon a ménkő, azon nem is keresik — válaszolta a betyár.

— Nohát pedig egy kis verésre rászolgált volna — vélekedett a csendbiztos.

Cserjes Feri válat vont és csak annyit mondott:

— Verje meg a ragya, ha azt akarja, én nem bántom egy rossz szóval sem. Nincs vele semmi közöm.

Általában a magyar parasztból teljesen hiányzik az a kétségtelenül beteges lelki diszpozició, hogy a nőt hütlenségeért fegyverrel a kezében felelőségre vonja és megölje. Azon a törvényszéki területen, hol harminc egynéhány esztendeig biró voltam, egyetlen egy ugynevezett szerelmi irámra sem emlékezem, melynek falusi parasztok lettek volna a tettesei. Hisz a nép ajkán termett nóta is azt adja a szeretője által megcsalt betyár szájába:

Hogy igy megcsalt, sohasem hittem,
Büntesse meg a jó Isten!

(Folyt köv.)

— **Öngyilkos báró.** Szegedi-*Ensch* Károly báró gyöngyöshermani nagybirtokos kedden Szombathelyen a „Vasvármegye“ szerkesztőség-ben öngyilkosságot követett el. A szerkesztő asztalan hevert nagyobb kaliberü browning-revolverrel halántékába lőtt és egy órai haláltusa után meghalt. Az öngyilkosság hire nagy konsternációt keltett városszerte. Szegedy gyakori vendége volt a szerkesztőségnek. Lingauer Albin, a lap felelős szerkesztője közel tiz éven keresztül a legbizalmasabb barátja és tanácsadója volt, a kinek minden családi titkát elárulta és a kire minden anyagi ügyének lebonyolitását rábizta. Most is éppen egy bizalmas ügyével bizta meg, hogy összefüggő dolgait rendezze, konvertálja kintlevőségeit és a Magyar Általános Hitelbank segitségével értékpapirjainak letétbe helyezése után váltsa magához valamennyi kötelezettségét. Rendkivül ideges ember volt, a kit a legkisebb jelentőségü, neki nem tetsző kérdés vérig korbácsolt és gyakran panaszkodott arról, hogy megőrül. Leginkább családi vonatkozásu kérdések mérgesitették igy el ideges állapotát és legutobb sok izgalmat élt át a hosszadalmas, nagy Ebergényi perben. Szegedy báró egyezséget kötött özv. *Almássy* Janosnéval, a ki annák idején az Ebergényi-féle végrendeletet megtámadta. Az egyezség szerint az oriási vagyon Ebergényi Margit, Szegedy báró gyámleánya, kapta meg s kötelezte magát a báró, hogy ennek ellenében megfelelő életjáradékot kapnak az Almássyak. Az egyezségnek akkor rendkivül örült a báró, de azóta ismet kedvezőtlen fordulat állott be. Az Almássiék ujrafelvétellel fenyegették. Ez a körülmény, meg a családjában előfordult apróbb kellemetlenségek annyira megőrölték idegei, hogy nem egyszer sirva panaszkodott Lingauernek. Szegedy báró, a 66 éves dusgazdag aggiegény, az öngyilkosságot bizonyos, hogy pillanatnyi elmezavarában követte e. Az öngyilkos báro holttestét Acsádra szállitották s mult pénteken ott helyezték örök nyugalomra.

— **A m. kir. belügyminister** az egyházasKeszői segédjegyzői állás szervezéséhez 200 K, a nagysimonyi segédjegyzői állás szervezéséhez 600 K államsegélyt engedélyezett.

— **Az utadóalap zárószámadása.** A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén Hvozdovich Antal müszaki tanácsos, az államépitészeti hivatal főnöke előterjesztette a vármegyei utadó-alap zárószámadását. Ebből a zárószámadásból egy igen érdekes tétel tünik ki, t. i. az hogy a mult esztendőben 59 ezer korona fölösleg mutatkozott. *Bezerédj* István dr. ezzel a fölöseggel kapcsolatosan foglalkozott a vármegyei utakkal s elismerését fejezte ki a müszaki tanácsosnak azért, hogy a számadásban fölösleg mutatkozik. Ohajtotta tudni azonban, hogy egyik másik helyen nem szolgált-e az utak jókarbantartásának hátrányában. Bezerédj felszólalására előbb *Herbst* Géza alispán, majd *Békássy* István dr. főispán kifejezték, hogy az utak lehetőség szerint a legjobb karban voltak tartva. Utjaink a közforgalomnak megfelelően jók s a mi hiányok vannak, azoknak megszüntetésére fognak törekedni. Mindketten elismerésüket fejezték ki a bizottság nevében Hvozdovich Antalnak a megtakaritott 59 ezer koronáért.

— **Megszökött a büntetés elől.** *Hergovics* Mátyás tömördi mezőgazdasági napszámost, a szombathelyi törvényszék néhany héttel ezelőtt lopás miatt jogerősen 3 havi fogházra itélte el. Hergovics a végrehajtása elől ismeretlen helyre szökött. A kir. ügyészség most elrendelte Hergovics országos körözését. Hergovics Mátyás magas termetü barna haju, sovány arcu ember.

— **A vármegye és a zalabéri vasut.** A közigazgatási bizottság szerdai ülésén egy ministeri rendelet nyomán szó volt a sárvár—zalabéri vasutról. Az alispán bejelentette, hogy a vasut épitése nagy arányokban folyik s az őszre már készen is lesz. A vármegye hozzájárulásával a legközelebbi közgyülés foglalkozik s az erre szükséges összeget fél percentes pótadóval fogják fedezni.

— **Triesti általános biztositó társulat** (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. és 12. A „Közgazdaság“ rovatában közöljük a Triesti általános biztositó társulat (Assicurazioni Generali), e legnagyobb, leggazdagabb és legrégibb biztositó intezetünk mérlegének főbb adatait Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, a ki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tüz-, szallitmány-, üveg- és betörés elleni biztositásokat. Közvetit továbbá jégbiztositásokat a Magyar jég és viszontbiztositó r. t., baleset és szavatossági biztositasokat az Első o. általános baleset ellen biztositó társaság, valamint kezességi és ovadékbiztositásokat, elsikkasztás, lopas hütlen kezelés és sikkasztás elleni biztositásokat és versenylovak, telivérek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztositását a „Minerva“ általános biztositó részvénytársaság számára a celldömölki ügynökség *Wittmann* Adolf és *Saagán* Janos.

— **Ipari munkasok megjutalmazása.** A soproni kereskedelmi és iparkamara a területén müködő valamennyi gyár közép és kisiparoshoz felhivást bocsátott ki, hogy a kereskedelmi miniszter által az ipari munkások kiváló szorgalmának, buzgalmának és jó magaviseletének jutalmazására rendszeresitett dijak kiosztása tárgyában javaslatot tegyenek A kereskedelmügyi miniszter ugyanis a kereskedelmi és iparkamarak kezdeményezésére még 1912 ben szaz koronas jutalomdijakat rendszeresitett az ipari munkások szorgalmának és buzgalmának jutalmazására. E jutalomdijakból az ipari munkások szamaránya alapján terjesztett felosztasi tervezet szerint kerületünkben 6 dij fog szétosztásra kerülni. A jutalmazott munkasok mindegyike elismerő okiratot is kap A kereskedelmi és iparkamara felhivja a kerületében müködő gyárosokat, közép es kisiparosokat, hogy legkésőbb az év majus 31-ig közöljék a kamarával azon munkásaik névsorát, kiket a fenti jutalomra érdemesnek tartanak. A jutalomra való igény feltételei a következők: 1) magyar állampolgárság: 2) tényleges ipari munkában való alkalmaztatas: 3) legalább 15 évi megszakitas nélküli müködés az ipari munka körében: 5) a rendes munkabér vagy munkakereset évi összege a bejelentés évében kétezer koronát meg nem haladhat. E feltételek teljesitését hiteles másolatával kell bizonyitani. Ugyanazon munkás a szóban levő jutalomban csak egyszer részesülhet. A jutalmazás tárgyában a kamarához beterjesztett összes igazoló okiratok belyegmentesek s ezeket az okiratokat a visszaélés meggátlása végett a kamara visszatartja.

— **OKTATAS.** Német, francia, angol nyelv, zongora és festésből alapos oktatást ad LINK MÁRIA Jánosházán, ki megfelelő számu tanitvány esetén Celldömölkre is átjönne.

KÖZGAZDASÁG

A Trieszti Altalános Biztositó Társulat.

(Assicurazioni Generali).

Március hó 26-án a társaság 81-ik rendes közgyülés tartatott meg. Besso Marco elnök jelenti, hogy a társaság vezérigazgatója terralbai Richetti Ödön sulyos egészségi tekintetekből és határozott orvosi rendeletre állásáról, melyet az intézet javára nagy szeretettel és felette fényes sikerekkel töllött be, lemondott. Az igazgatóság és igazgatótanács, bár nagy sajnálattal, kénytelen volt az érdemdus vezérigazgatónak lemondását a jelzett körülményekkel igazolt visszavonhatatlan elhatározásánál fogva tudomásul venni. De azon kivánságtól vezéreltetve, hogy Richetti ur értékes közremüködése és gazdag tapasztalatai a társaságnak továbbra is megtartassanak, az igazgatóság és igazgatótanács inditványozza Richetti urnak, az igazgatóság tagjává való megválasztását. A közgyülés Richetti ur lemondását a társaság körül szerzett hervadhatatlan érdemeinek hálás elismerése és mély köszönete kifejezese mellett tudomásul vette és őt közfelkiáltással az igazgatóságba beválasztotta. A közgyülés elé terjesztett 1912. évi mérlegek előttünk fekvő jelentéséből látjuk, hogy az 1912. december 31-én érvenybe volt életbiztositasi tőkeösszegek 1,267.109.909 korona és 28 fillért tettek ki és az év folyamán bevett dijak 55,525.392 korona és 20 fillérre rugtak Az életbiztositó osztály dijtartaléka 23.703 976 korona 66 fillérrel 375 547,656 korona 67 fillérre emelkedett. Az életbiztositottak osztalék alapja 7,141.183 korona 12 fillért tesz ki. A tüzbiztositási ágban, beleértve a tükörüveg biztositást, a dijbevétel 19 926.541 149 kor. biztositasi összeg után 32.462.892 korona 58 fill. volt, miből 11 326,023 korona 37 fillér viszontbiztositásra forditatott, ugy, hogy a tiszta dijbevétel 21,136 869 korona 21 fillérre rugott és ez összegből 15 302 274 korona 49 fillér mint dijtartalék minden teherről menten jövő évre vitetett át A jövő évben esedékessé váló dijkötelezvények összege 155.630 256 korona 27 fillér. A betörésbiztositasi agban a dijbevétel 1,636 426 korona 93 fillérre rugott, miből levonvan a viszontbiztositás, a tiszta dijbevétel 916 019 kor. 81 fillért tett ki. A szállitmánybiztositasi ágban a dijbevetel kitet 6.048.766 koronát, mely a viszontbiztositások levonása után 2,793.257 korona 34 fillérre rugott Károkert a társaság 1912 ben 49.019.662 korona 23 fillért és alapitása óta 1,112 818 121 korona 56 fillért fizetett ki. E kártéritési összegből hazánkra 222 758,921 korona 22 fillér esik A nyereség osztalékok közül melyek összesen 17 254.558 korona 20 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereség tartalékok 7.360.599 korona 28 fillért tesz ki. az értékpapirok árfolyam-ingadozására alapitott tartalék, mely az idei kialakulással együtt 7 924 931 korona 13 fillérre rug továbbá felhasználandó a 160 000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék. mely az idei átalakulással 5.219 026 korona 79 fillért tesz ki. Részvényenként 720 frank osztalék kerül fizetésre. A társaság összes tartalékjai alapjai, melyek elsőrangu értékben vannak elhelyezve, az idei átlakulások folytán 416.840622 korona 40 fillérrol 434 367 388 korona 47 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálo követelesek 104.161 605 korona 92 fillér. 2 életbiztositási kötvenyekre adott kölcsönök 45,159 521 korona 05 fillér 3. Értékpapirok 242.001 442 korona 88 fillér. 4. Követelések államoknal s tartományoknal 40 422 113 korona 73 fillér. 5 Tarca váltók 626.815 korona 16 fillér. 6. Készpénz és az intezet követelései a hitele ő követeléseinek levonásával 1,965.889 korona 72 fillér Összesen 434,367.388 korona 47 fillér Ezen értékekből 82 millió korona magyar értékekre esik. A „Minerva“ általános biztositó részvénytársaság Budapesten, — mely az Assicurazioni Generali leányintezete, — egyebb ágazatain kivül foglalkozik a kezességi- és óvadék, valamint az eltulajdonitás, lopas-, hütlen kezelés- és sikkasztas elleni biztositassal, nemkülönben versenylovak, telivérek és más értékesebb tenyészállatok biztositásával, mely uj ágazatokat nevezett társaság vezette be hazankban.

Borszéki
GYÓGY- ÉS ÜDITŐVIZ
A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!
Főraktár Celldömölkön: Geyer Gyulánál

SIROLIN „ROCHE“-t használjunk légzőszerveink védelmére

Mi a Sirolin „Roche“?

A Sirolin »Roche« oly gyógyszer, amely tudományos alapon jól emészthető, nem izgató Guajacolcsapadékból állittatik elő és a Guajacolnak csak jótékony hatásu alkatrészeit tartalmazza. Czélszerü összetétele és kitünő melléktulajdonsága mellett, kitünő izü és étvágygerjesztő is lévén, az összes orvosok rokonszenvét megnyerte.

Ki használja a Sirolin „Roche-t“?

Mindenki mint óvatossági kurát a légzőszervek megbetegedése ellen.
Köhögősek és olyanok, akik krónikus tüdőhurutban szenvednek.
Tüdőbajosok és asthmatikusok megkönnyebbülésül és étvágygerjesztésül.
Influenzások javulás és erősödés céljából
Skrofulások, mirigydaganatos gyermekek szem- és orrhurutosok, hörghurutosok sikerrel használhatják.

Mi a Sirolin „Roche“ hatása?

A Sirolin »Roche« megrövidíti a gyógyulást elősegíti a váladékeltávozást, megszüntet köhögésingert, éjjeli izzadást és lázt, a légzőszerveknek ellenálló erőt ad. Fenti tulajdonságai folytán óvatossági kurákra van predestinálva. A Sirolin »Roche« elősegíti az emésztést és ezzel javítja az erőállapotot, gyarapítja a testsulyt és a jó közérzést.

A gyógytárban határozottan Sirolin „Roche“-t kérjünk és gondunk legyen arra, hogy házigyógytárunkból sohasem hiányozzék egy üveg Sirolin „Roche“.

Ha cipőre van szüksége, forduljon GOTTLIEB IZIDOR

„TURUL" cipőraktárához,

hol a legjobb m[illegible]gü cipőket szerezheti be.

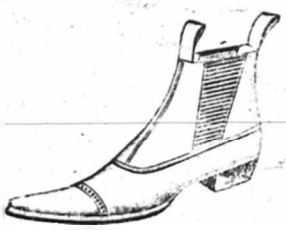

Virágkereskedés.

Tiszteletteltudatom a n. e. közönséggel, hogy **Czelldömölkön, a Központi-kávéház melletti üzlethelyiségben**

virágcsar okot

rendez e[illegible]b

Mind[illegible] időben vágott és cserép virágokb[illegible] nagy választékot tartok.

Alka[illegible] i csok okat, sirkoszorukat a legizl[illegible]sebben, o cson k[illegible]szitek.

Szive[illegible] pár fogast kérve, maradtam kivál[illegible] tisztelett l

Berecz Lajos

k[illegible]reskedelmi kertesz

Celld[illegible]mölk Kossuth Lajos-utca

SCHÜTZ GYULA

épület és butoraszta os. butor, koporsó és sirkő raktara ::

Celldömölk, Kossuth Lajos-utca

Ajánlja dusan felszerelt butorraktárát hol a legszebb es legfinomabb kivitelben, versenykepes arakon kapható kedvező fizetési feltételek mellett **haloszoba, ebedlőberendezesek, divanok, konyhabutor es egyes butordarabok.**

Érc- és fakoporsó raktár.

Nagy választék mindennemü **siremlékek és sirkeresztekből,** márvány, granit és syenitből. Mindennemü, a kőfaragó szakmába vagó munkák elvállaltatnak és a legnagyobb pontossaggal és szakértelemmel elkeszittetnek

Temetkezési vállalat!

A jelenkor legjobb tetofed anyaga az

ASBEST-PALA.

Elpusztithatatlan, soha javitást nem igényel. Tüzmentes, fagymentes, vizhatlan és viharálló.

Alatta a padlas télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg

KÖNNYÜ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kilogram — holott a hornyolt cserépből négyzetmétere 40 kg., közönséges cserépbol 65 kg., igy palafedésre a legkönnyebb teto és a leggyöngébb fal is alkalmas.

Legmesszebb menő jótalla!

Felvilágositast, árjegyzeket és mintat kivánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbes Palagyár R.-T. :: Jánosháza.

Iroda: Zollner Belanal Janosháza

Szolooltvanyok

Ajánlom **teljes szavatosság mellett** fajtiszta egy és kétéves gazdag gyökerzetü **szokványminőségü fasoltvanyaimat** a legjobb bor- és csemegefajokban. Köztük **„Kresca"** (Bánáti Rizling) a legkitünöbbnek bizonyult és rendkivül bőtermő borszőlő és **„Muscat Csabagyöngye"** a legkorabban érő csemegeszőlő. Ezenkivül **Riparia Portalis** es **Rupestris-Monticola** sima es gyökeres alanyveszszők a legjutanyosabb arak mellett.

Erzsébet-szőlőoltványtelep

Tulajdonos: **Schmidt Matyas BOGÁROS.**

(Torontálmegye.)

Arjegyzek ingyen es bérmentve.

Eladó szőlő.

Somlohegyen a Sód forrás mellett [illegible] jókarban levő, 2000 □-öl területü szőlő, kenyelmes lakas es pincével, butorzat és pincefelszereléssel eladó. Felvilágositást ad: **Balogh Imréné Keszthely** (Stein-villa) és **Markus Gyula Jánosháza.**

A látszat ámit!

Azon csomagok és ládikák, melyek kivülről a legjobbnak ismert „valódi: Frank"-hoz hasonlitanak ugyan, de a »kávédaráló« gyárjegyet rányomatva nem viselik, nem a „valódi: Frank" minőséget, nem a legjobb kávépótlékot tartalmazzák.

Tehát óvatosság a bevásárlásnál!

Gyár Kassán.

Miilló

hiteles bizonyitvány privátok és orvosoktól a

KAISER-

féle mellkaramelláról, mely

Köhögés

rekedség kataruss és nyálkásodás ellen a legbiztosabb és a legjobban ható gyógyszer.

Kapható:

Vesszprémben: *Incze* Kalmán, *Devecserben*: *Balogh* Mihály, *Celldömölkön*: *Bisiczky* Ödön, Szentgálon: Wolf Béla gyógyszertárában.

Kollarit- bőrlemez.

kaucsuk-kompozitióval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló szagtalan fedéllemez. **A jelenkor legjobb fedéllemeze.**

Végtelenül tartós.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Kapható Celldömölkön: HOFFMANN MIKSA fakereskedőnél.

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty"-könyvnyomda es hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben, 1913.